



Παρατηρήσεις στην ΣτΕ 791/2023 - Το απόρρητο της ποινικής προδικασίας, η ελευθερία πληροφόρησης και η αρχή της στάθμισης

Συγγραφείς: Παναγιώτης Δημητρόπουλος, ΜΔΕ, ΜΔΕ, Δικηγόρος

Μέσο Δημοσίευσης: ΤΝΠ QUALEX, ΔιΜΕΕ, 2/2024, σελ. 317 - 320

Το ΣτΕ, με την με αριθμό 791/2023 απόφασή του, έκρινε ότι είναι νόμιμη η με αριθμό 174/2019 απόφαση του ΕΣΡ με την οποία επιβλήθηκε σε τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας πρόστιμο επειδή, κατά παράβαση του άρθρου 11 παρ. 6 του ΠΔ 77/2023¹, το οποίο απαγορεύει τη δημοσιοποίηση εγγράφων ή άλλων στοιχείων της ποινικής προδικασίας, παρουσιάστηκαν σε εκπομπή του στοιχεία της προδικασίας που αφορούσαν στο θάνατο ακτιβιστή της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας, στο κέντρο της Αθήνας, το 2018.

Ειδικότερα, σε μεσημεριανή εκπομπή² του σταθμού, παρουσιάστηκαν αποσπάσματα εγγράφων της ιατροδικαστικής και της τοξικολογικής έκθεσης του θανόντος, τα οποία συνοδεύτηκαν από σχόλια του παρουσιαστή και των καλεσμένων της εκπομπής καθώς και από συνεντεύξεις ιατροδικαστών για την υπόθεση. Σημειώνεται ότι την προηγούμενη της μετάδοσης, είχε διεξαχθεί συνέντευξη Τύπου στην οποία γνωστοποιήθηκαν στο κοινό τα πορίσματα των εκθέσεων και αναγνώστηκαν αποσπάσματά τους.³

Σύμφωνα με την απόφαση του ΕΣΡ, «η εκτενής αναπαραγωγή και παρουσίαση των εν λόγω εκθέσεων δεν ήταν αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού, αφού αρκούσε, για την κάλυψη του θέματος, η αναφορά των γενικών πληροφοριών που είχαν συγκεντρωθεί στο πλαίσιο της δημοσιογραφικής έρευνας αναφορικά με τις συνθήκες τέλεσης του εγκλήματος».

Το Συμβούλιο της Επικρατείας δέχθηκε (σκ. 3) ότι το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του πληροφορείν (άρθρο 14 παρ. 1 του Σ), το οποίο ασκείται, όσον αναφορά την τηλεόραση και το ραδιόφωνο, υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται από το άρθρο 15 του Συντάγματος, όπως επίσης και το συνταγματικό κατοχυρωμένο δικαίωμα του

Σελ. 318

πληροφορείσθαι (άρθρο 5Α παρ. 1 του Σ⁴), τελούν υπό την επιφύλαξη περιορισμών οι οποίοι αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, αφενός στην προστασία των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου κατά τα στάδια της ποινικής προδικασίας και της διαδικασίας στο ποινικό δικαστήριο και αφετέρου στην προστασία του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας, έχοντας τεθεί προς χάριν της ορθής απονομής της δικαιοσύνης⁵. Κατά τούτο, οι περιορισμοί δημοσιοποίησης στοιχείων που αφορούν στην ποινική προδικασία, όπως αυτοί που προβλέπονται από την παρ. 6 του άρθρου 11 του ΠΔ 77/2003, και έχουν σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου και την διασφάλιση της αποτελεσματικής δικαστικής έρευνας και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, είναι σύμφωνοι τόσο με το Σύνταγμα όσο και με την ΕΣΔΑ.⁶

Το ΣτΕ, παραπέμποντας εκτενώς στη νομολογία του ΕΔΔΑ⁷, έκρινε ότι μια γενική και απόλυτη νομοθετική απαγόρευση της δημοσίευσης πληροφοριών σχετικών με εκκρεμή ποινική δίκη, η οποία δεν θα επέτρεπε την δυνατότητα στάθμισης συγκρουόμενων έννομων αγαθών, θα ήταν αντίθετη με την αρχή της στάθμισης⁸ αλλά και με την συνταγματικώς κατοχυρωμένη στο άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ' Σ. αρχή της αναλογικότητας.

Δεδομένων των ανωτέρω, η απαγόρευση δημοσιοποίησης των στοιχείων της ποινικής προδικασίας από την τηλεόραση και το ραδιόφωνο δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως απόλυτη και ισχύουσα σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως των συνθηκών της εκάστοτε υπόθεσης.

Κατά το Δικαστήριο (σκ. 5), η δημοσιοποίηση πρέπει να επιτρέπεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν αφενός συντρέχουν λόγοι υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος και αφετέρου δεν προσβάλλονται τα δικαιώματα του κατηγορουμένου και το συμφέρον της αποτελεσματικής διεξαγωγής της δικαστικής έρευνας.

Το ΣτΕ με τις παραδοχές αυτές επιβεβαίωσε την προγενέστερη νομολογία του αναφορικά το ζήτημα. Από την

επισκόπηση μάλιστα των αποφάσεων του της τελευταίας δεκαπενταετίας⁹ προκύπτει ότι ουδέποτε αμφισβήτησε τη νομιμότητα των σχετικών «σταθμίσεων» του ΕΣΡ, όπως αυτές αποτυπώθηκαν σε αποφάσεις της Αρχής με

Σελ. 319

τις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις σε ΜΜΕ λόγω παραβίασης της σχετικής απαγόρευσης.

Έχουμε τη γνώμη ότι το Δικαστήριο έχει υιοθετήσει- και όχι μόνο στα ζητήματα αυτά- μια μάλλον συνεπειοκρατική αντίληψη αναφορικά με το χαρακτήρα και τη φύση των συνταγματικών δικαιωμάτων, αναδεικνύοντας έτσι την αρχή της στάθμισης¹⁰ ως το βασικό εργαλείο για την άρση των σχετικών συγκρούσεων τόσο μεταξύ των δικαιωμάτων όσο και μεταξύ αυτών και των άλλων εννόμων αγαθών που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη θεώρηση αυτή, η άρση των συγκρούσεων πρέπει να γίνεται στη βάση της συνεκτίμησης και συγκριτικής αξιολόγησης των συγκρουόμενων αγαθών με την πρόταξη του αγαθού εκείνου το οποίο, δεδομένων των συνθηκών, διαθέτει την μεγαλύτερη βαρύτητα¹¹. Η πρόσδοση μεγαλύτερης βαρύτητας, όμως, στο αγαθό το οποίο έχει προτεραιότητα ανά περίπτωση δεν θα πρέπει να οδηγεί σε πλήρη εκμηδένιση και εν τέλει στην προσβολή του «πυρήνα» των δικαιωμάτων τα οποία συνεξετάζονται και κρίνεται ότι έχουν μικρότερη βαρύτητα στην εξεταζόμενη υπόθεση. Στη βάση αυτή ο εφαρμοστής του δικαίου επιλύει τη «σύγκρουση» βάσει *ad hoc* εκτιμήσεων για τις οποίες, όμως, τα ουσιαστικά κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησης δεν παρέχονται από την ίδια την αρχή καθώς αυτή έχει προεχόντως φορμαλιστικό χαρακτήρα.¹² Για το λόγο αυτό ο εφαρμοστής οφείλει να καθιστά γνωστά τα ουσιαστικά εκείνα κριτήρια στη βάση των οποίων κρίνεται αναγκαία η πρόσδοση μεγαλύτερης ή μικρότερης βαρύτητα στα συνεξεταζόμενα έννομα αγαθά.

Δεδομένων των ανωτέρω είναι προφανής η δυσκολία του εγχειρήματος της στάθμισης, πολλών δε μάλλον όταν σε αυτήν προστίθενται μεταβλητές με αόριστο και, σε κάθε περίπτωση, ασαφή χαρακτήρα.

Το Δικαστήριο, εν προκειμένω, έκρινε (σκ. 5), όπως προκύπτει από τη διατύπωση του σκεπτικού της απόφασης, ότι για τη δημοσιοποίηση των στοιχείων της ποινικής προδικασίας δεν απαιτείται μόνον να μην διακυβεύονται τα δικαιώματα του κατηγορούμενου και να μην διαταράσσεται η αποτελεσματική διεξαγωγή της δικαστικής έρευνας αλλά επιπλέον αυτών να συντρέχουν λόγοι «υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος» που να επιτρέπουν (αν όχι να επιβάλλουν) τη δημοσιοποίηση. Πρόκειται για μια πρόσθετη προϋπόθεση η οποία φαίνεται να διακρίνεται εννοιολογικά από το συμφέρον της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και τα δικαιώματα του κατηγορουμένου, και της οποίας η συνδρομή αναζητείται στα στοιχεία του φακέλου της προσβαλλόμενης πράξης.

Κατά την κρατήσασα στο Δικαστήριο άποψη, το ΕΣΡ προέβη πράγματι σε «στάθμιση» των συγκρουόμενων αγαθών, με την παράθεση των περιστατικών που αφορούσαν στη μετάδοση των στοιχείων της προδικασίας κρίνοντας ότι η παρουσίαση αυτούσιων αποσπασμάτων των σχετικών εκθέσεων δεν ήταν «αναγκαία» για την κάλυψη των γεγονότων. Κατά την άποψη αυτή, ο «υπέρτερος λόγος δημοσίου συμφέροντος» που ενδεδομένως θα οδηγούσε σε κάμψη της απαγόρευσης δημοσιοποίησης, δεν προέκυπτε από τα στοιχεία του φακέλου. Το γεγονός, δε, της προηγούμενης δημοσιοποίησης των ίδιων στοιχείων σε συνέντευξη Τύπου που προηγήθηκε της εκπομπής δεν συνιστούσε λόγο άρσης της απαγόρευσης καθώς οι αιτούντες δεν μπόρεσαν να αποδείξουν ότι το κείμενο των πορισμάτων είχε παραδοθεί αυτούσιο από τις αρμόδιες αρχές στον Τύπο, σε κάθε δε περίπτωση, η παρουσίαση που έλαβε χώρα αφορούσε στα στοιχεία εκείνα τα οποία κρίθηκαν αρμοδίως ότι μπορούν να παρουσιαστούν χωρίς να παραβιάζεται η μυστικότητα της διαδικασίας.

Οι κρίσεις αυτές του ΣτΕ προκαλούν εύλογους προβληματισμούς.

Ειδικότερα, ούτε στη σχολιαζόμενη απόφαση, ούτε στην απόφαση του ΕΣΡ, αποτυπώνονται με τρόπο σαφή τα ουσιαστικά κριτήρια της στάθμισης και δεν διαλαμβάνονται σκέψεις αναφορικά με το αν η συγκεκριμένη δημοσιοποίηση, όπως αυτή έλαβε χώρα στην προκειμένη περίπτωση, ήταν πράγματι σε θέση να προσβάλλει τα δικαιώματα των κατηγορουμένων και το συμφέρον της ορθής διεξαγωγής της έρευνας αναφορικά με τις συνθήκες τέλεσης του αδικήματος.¹³

Όπως προκύπτει μάλιστα από την ίδια την απόφαση του ΕΣΡ το ζήτημα της προηγούμενης δημοσιοποίησης των πορισμάτων δεν απασχόλησε την Αρχή, καθώς ουδεμία αναφορά γίνεται στο σώμα της προσβαλλομένης για το γεγονός αυτό, το οποίο και δεν αξιολογήθηκε.

Η παράλειψη όμως συνεκτίμησης της προηγούμενης δημοσιοποίησης, όπως επισημαίνει η μειοψηφία της σχολι

Σελ. 320

αζόμενης απόφασης (σκ. 9), και ο περιορισμός της Αρχής σε συμπερασματικές κρίσεις («δεν ήταν αναγκαία η δημοσιοποίηση αυτούσιων αποσπασμάτων για την παρουσίαση της υπόθεσης») καθιστά τη στάθμιση

προβληματική. Το ΕΣΡ όφειλε κατά τη διενέργεια της στάθμισης να αναφέρει στην απόφασή του όλα εκείνα τα ουσιαστικά στοιχεία συγκριτικής αξιολόγησης τα οποία τεκμηριώνουν την κρίση του αναφορικά με τη βαρύτητα των εννόμων αγαθών που συγκρούονται στην προκειμένη περίπτωση και να συνεκτιμήσει το σύνολο των συνθηκών που επέβαλαν ή ενδεχομένως επέτρεπαν την απαγόρευση. Ειδικότερα θα έπρεπε να διαλάβει στην απόφασή του τους λόγους για τους οποίους η μετάδοση των συγκεκριμένων στοιχείων, με τον τρόπο που αυτή έλαβε χώρα από το σταθμό, είτε πρόσβαλε, είτε, εν πάση περιπτώσει, ήταν σε θέση να προσβάλει τα δικαιώματα των κατηγορουμένων και να δυσχεράνει την διεξαγωγή της δικαστικής έρευνας. Κρίσιμο στοιχείο επιπλέον θα ήταν και η διακρίβωση της ταυτότητας των μεταδοθέντων στοιχείων με τα στοιχεία τα οποία δημοσιοποιήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές σε χρόνο που προηγήθηκε της εκπομπής ώστε να διαπιστωθεί αν πράγματι υπήρξε από το σταθμό παραβίαση του απορρήτου. Θα έπρεπε, δηλαδή, το ΕΣΡ να είχε τεκμηριώσει, με συγκεκριμένη επιχειρηματολογία και να καταδείξει με σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους η δημοσιοποίηση των συγκεκριμένων στοιχείων, ενόψει των πραγματικών δεδομένων της υπόθεσης, ήταν μη νόμιμη.

Η επιχειρηματολογία αυτή στην προκειμένη περίπτωση ελλείπει, σε κάθε, δε, περίπτωση δεν καθίσταται, κατά τη γνώμη μας, προφανής. Η παράλειψη αυτή, σε συνδυασμό με συμπερασματική κρίση του ΕΣΡ περί μη αναγκαιότητας της παρουσίασης της υπόθεσης με την παράθεση αυτούσιων αποσπασμάτων του επίμαχου υλικού της προδικασίας, καθιστά τη στάθμιση ελαττωματική και σε κάθε περίπτωση την κρίση της Αρχής ανατιολόγητη. Το ΕΣΡ στην προκειμένη περίπτωση φαίνεται πως πράγματι υποκατέστησε, όπως υποστηρίζει η μειοψηφία της σχολιαζόμενης απόφασης, το σταθμό ως προς την εκτίμηση του τρόπου παρουσίασης της υπόθεσης, έχοντας εν τέλει υπερβεί τον ελεγκτικό του ρόλο.¹⁴

Εν κατακλείδι, η αρχή της στάθμισης δεν παρέχει ουσιαστικά κριτήρια για τη συγκριτική αξιολόγηση των εννόμων αγαθών τα οποία διακυβεύονται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, πάντοτε, δε, ελλοχεύει ο κίνδυνος της *ad hoc* κρίσης με κριτήρια ασαφή και αόριστα, καθώς και της ατεκμηρίωτης διαισθητικής κρίσης του εφαρμοστή των κρίσιμων διατάξεων. Πολλώ δε μάλλον όταν εισάγονται μεταβλητές με αόριστο περιεχόμενο, όπως συμβαίνει με την περίπτωση του «δημοσίου συμφέροντος», το οποίο επιτρέπει, σύμφωνα με την κρατήσασα στο Δικαστήριο άποψη, την κατ' εξαίρεση ελεύθερη άσκηση του επίδικου δικαιώματος.

Εν προκειμένω η στάθμιση των εκατέρωθεν δικαιωμάτων και εννόμων αγαθών, τα οποία φέρονται ότι συγκρούονται, δεν προκύπτει ότι έλαβε χώρα *in concreto*, το ΕΣΡ, δε, περιορίστηκε στην αναφορά των διατάξεων της νομοθεσίας που απαγορεύει τη δημοσιοποίηση προβαίνοντας σε συμπερασματικές κρίσεις περί της αναγκαιότητας μετάδοσης των στοιχείων.

Το ΣτΕ, αν και αναγνώρισε την ανάγκη σταθμίσεων, αφού η απαγόρευση δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως απόλυτη, εσφαλμένα έκρινε ότι η στάθμιση διενεργήθηκε επιτυχώς. Και τούτο διότι σταθμίσεις, χωρίς να αποτυπώνονται τα ουσιαστικά κριτήρια αξιολόγησης ούτε επιτυχημένες μπορεί να θεωρηθούν, ούτε επαρκώς τεκμηριωμένες, όταν ελλείπει, όπως εν προκειμένω, η σχετική επιχειρηματολογία.

Το γεγονός, τέλος, της προηγούμενης δημοσιοποίησης των σχετικών στοιχείων, αν και θα έπρεπε να θεωρηθεί ότι είναι κρίσιμο σε σχέση με τη συνδρομή των λόγων απαγόρευσης, παραβλέπεται με το ατεκμηρίωτο επιχείρημα ότι τα όσα ήδη είχαν δημοσιοποιηθεί ήταν εκείνα που οι αρχές είχαν κρίνει σκόπιμο ότι μπορούν να ανακοινωθούν ώστε να μην παραβιαστεί η μυστικότητα της διαδικασίας. Με τον τρόπο αυτό όμως ο κανόνας της απαγόρευσης καταλήγει να εφαρμόζεται με απόλυτο τρόπο, οδηγώντας σε μια ανελαστική προσέγγιση αναφορικά με την επιβολή περιορισμών στο δικαίωμα πληροφόρησης, τόσο υπό την ενεργητική όσο και υπό την παθητική του εκδοχή.

Δεδομένων των ανωτέρω τόσο η απόφαση του ΣτΕ όσο και η προσβαλλομένη απόφαση του ΕΣΡ, απέτυχαν να ανταποκριθούν στα standards της στάθμισης.

¹ 1. Με το ΠΔ 77/2003, το οποίο εκδόθηκε με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 3 παρ. 15 του Ν 2328/1995, κυρώθηκε ο Κώδικας Δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και άλλων πολιτικών εκπομπών ο οποίος είχε καταρτισθεί από το ΕΣΡ και τεθεί σε ισχύ με την με αριθμό 73/14.10.2002 απόφασή του.

² 2. Ο Κώδικας Δεοντολογίας είχε πράγματι εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση καθώς το περιεχόμενό της εκπομπής είχε ενημερωτικό χαρακτήρα παρά το γεγονός ότι αυτή δεν χαρακτηριζόταν από τον ίδιο το σταθμό ως ειδησεογραφική.

³ 3. Βλ. ενδεικτικά από τις πολλές αναφορές στον Τύπο της εποχής εκείνης <https://www.lifo.gr/now/greece/porisma-gia-Thanato-zak-kostoroyloy-pethane-aro-ishaimiko-episodio-exaitias-ton> (τελευταία προσπέλαση 24/5/2024).

⁴ 4. Η παρ. 2 του άρθρου 10 της ΕΣΔΑ ορίζει ότι τα δικαιώματα του πληροφορέιν και του πληροφορείσθαι, ως ειδικότερες εκφάνσεις της ελευθερίας της έκφρασης, δύνανται να υπαχθούν σε περιορισμούς για την προστασία -μεταξύ άλλων- των δικαιωμάτων τρίτων καθώς και του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας. Για την ανάλυση των λόγων που δικαιολογούν τους περιορισμούς βλ. Φ. Παναγοπούλου

Κουτνατζή, Άρθρο 5Α, σε Φ. Σπυρόπουλος/Ξ. Κοντιάδης/Χ. Ανθόπουλος/Γ. Γεραπετρίτης, (επιμ.), Σύνταγμα, κατ' άρθρο ερμηνεία, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2017, σ. 141 επ., Κ. Στρατηλάτης, Άρθρο 5Α, σε Σπ. Βλαχόπουλος/Ξ. Κοντιάδης/Γ. Τασόπουλος, (επιμ.), Ερμηνεία κατ' άρθρο, ηλεκτρονική έκδοση, παρ. 64 επ.

⁵ 5 . Για την αρχή της μυστικότητας της προδικασίας σε σχέση με την ελευθερία έκφρασης των δημοσιογράφων βλ. Θ. Καρδίδης, Η αρχή της μυστικότητας της προδικασίας και η ελευθερία έκφρασης των δημοσιογράφων σύμφωνα με τη νομολογία του ΕΔΔΑ, ΠοινΔικ 2018, 1184-1191. Πρβλ. Δ. Ζημιανίτης, Τα όρια του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος των ΜΜΕ για πληροφόρηση του κοινού σχετικά με τα πρόσωπα της επικαιρότητας, ΠοινΔικ 2000, 291-300. και Λ. Μήτρου, Η δημοσιότητα της κύρωσης ή η κύρωση της δημοσιότητας, εκδ. Σάκκουλα, 2012, σ. 131 επ. (με αναφορά στο τεκμήριο αθωότητας στο ελληνικό δίκαιο και τη συνταγματική κατοχύρωση του).

⁶ 6 . Για τους περιορισμούς δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 10 της ΕΣΔΑ βλ. Κ. Στρατηλάτης, Άρθρο 10, σε Ι. Σαρμάς/ Ξ. Κοντιάδης/ Χ. Ανθόπουλος, (επιμ.), ΕΣΔΑ, κατ' άρθρο ερμηνεία, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2021, σ. 612, και ιδίως σ. 619 επ. Πρβλ. Τ. Σταυρινάκη, Άρθρο 10, σε Λ-Α. Σισιλιάνος (επιμ.), Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2013, σ. 427 επ.

⁷ 7 . Βλ. σκ. 3 της απόφασης με παραπομπή στην απόφαση της 28/6/2011 Pinto Coelho κατά Πορτογαλίας, (αρ. προσφυγής 28439/08), σκ. 40. Πρβλ. όμως και τις από 24/1/2012 αποφάσεις Seckerson (αριθμός προσφυγής 32844/10) και Times Newspapers Limited κατά Ηνωμένου Βασιλείου (αριθμός προσφυγής 33510/10) με τις οποίες κρίθηκε ότι είναι σύμφωνη με την ΕΣΔΑ η απόλυτη απαγόρευση δημοσίευσης πληροφοριών σχετικών με τη διάσωση των ενόρκων, χωρίς να καταλείπεται εν προκειμένω περιθώριο στάθμισης.

⁸ 8 . Βλ. την παρ. 2 του δεύτερου άρθρου του ΠΔ 77/2003 το οποίο ορίζει ότι κατά την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας ισχύει η αρχή της στάθμισης η οποία απορρέει από το Σύνταγμα και την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

⁹ 9 . Βλ. τις ΣτΕ 1501/2023 με την οποία κρίθηκε ότι ήταν νόμιμη η επιβολή κύρωσης από το ΕΣΡ σε τηλεοπτικό σταθμό επειδή πρόβαλε αυτούσια αποσπάσματα του κατηγορητηρίου αλλά και την εικόνα των κατηγορουμένων κατά την προσαγωγή τους στο δικαστήριο, ΣτΕ 2765/2020, 2149/2019 και 2332/2018 με τις οποίες κρίθηκε νόμιμη η επιβολή κύρωσης σε σταθμούς για την προβολή εκτεταμένων αποσπασμάτων των καταθέσεων κατηγορουμένων και μαρτύρων υπόθεσης που αφορούσε σε παιδοκτονία, ΣτΕ 816/2018 και 1704/2018 με τις οποίες κρίθηκε νόμιμη η επιβολή συστάσεως σε τηλεοπτικούς σταθμούς λόγω προβολής αυτούσιων αποσπασμάτων ενόρκων καταθέσεων μαρτύρων- βουλευτών πολιτικού κόμματος, η ηγετική ομάδα του οποίου καταδικάστηκε για σύσταση και λειτουργία εγκληματικής οργάνωσης, ΣτΕ 4153/2015, 1216/2014, 1217/2014 και 1432/2014 (υπόθεση ανθρωποκτονίας πρώην Διοικητή του ΙΚΑ) με τις οποίες κρίθηκε νόμιμη η επιβολή κύρωσης σε τηλεοπτικούς σταθμούς επειδή μετέδωσαν αποσπάσματα καταθέσεων των εμπλεκόμενων σε ποινική υπόθεση προσώπων, αποσπάσματα της απολογίας του κατηγορουμένου και αποσπάσματα των ευρημάτων της ιατροδικαστικής έκθεσης και της ιστολογικής έκθεσης του θανάτου, ΣτΕ 891/2015 (υπόθεση εξαφάνισης ανηλίκου στη Βέροια) με την οποία κρίθηκε νόμιμη η επιβολή κύρωσης σε σταθμό ο οποίος πρόβαλε αυτούσια αποσπάσματα εκθέσεων πραγματογνωμώνων που είχαν οριστεί για την υπόθεση αλλά και πορίσματος ψυχολόγου στο οποίο αναφέρονταν τα ονόματα ανηλίκων εμπλεκόμενων στην υπόθεση (με παρατηρήσεις της Ε. Παυλίδου, σε ΘΠΔΔ 2/2016, 118 επ.), ΣτΕ 1762/2014 (υπόθεση τέως ΓΓ Υπουργείου) με την οποία κρίθηκε νόμιμη η επιβολή κύρωσης σε τηλεοπτικό σταθμό επειδή πρόβαλε αυτούσια την κατάθεση μάρτυρα, και ΣτΕ 4060/2010 με την οποία κρίθηκε νόμιμη η επιβολή κύρωσης σε τηλεοπτικό σταθμό επειδή πρόβαλε την κατάθεση του ανηλίκου θύματος, των ευρημάτων του ιατροδικαστή καθώς και μαρτύρων της υπόθεσης.

¹⁰ 10 . Για τα κριτήρια της στάθμισης και τις τεχνικές του δικαστικού ελέγχου στο πεδίο της ελευθερίας του λόγου βλ. τη μονογραφία της Α. Φωτιάδου, Σταθμίζοντας την ελευθερία του λόγου, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2006, σ. 119 επ.

¹¹ 11 . Για την κρατούσα συνεπειοκρατική θεώρηση, τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία, θεώρηση των συνταγματικών δικαιωμάτων όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες έννομες τάξεις βλ. τις καίριες παρατηρήσεις του Π. Σούρλα, Δίκαιο και δικανική κρίση, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2017, σ. 757 επ. και ιδίως 763-764.

¹² 12 . Για μια ουσιαστική κριτική στην μέθοδο της στάθμισης και στην εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας βλ. Stavros Tsakyrakis, Proportionality: An Assault on Human Rights, International Journal of Constitutional Law 7 (2009), σ. 468 επ.

¹³ 13 . Είναι πάντως χαρακτηριστικό ότι σε προηγούμενες αποφάσεις του το ΣτΕ είχε κρίνει ότι δεν αίρεται η απαγόρευση ακόμη και αν τα στοιχεία που μεταδόθηκαν είχαν ήδη δημοσιοποιηθεί από άλλα μέσα ενημέρωσης. Βλ. σχετικώς ΣτΕ 1216/2014, σκ. 7, ΣτΕ 4060/2010, σκ. 8.

¹⁴ 14 . Στην κατεύθυνση αυτή έχει κινηθεί κατά το παρελθόν και το ΕΔΔΑ εξετάζοντας το θεμιτό της απαγόρευσης δημοσιοποίησης στοιχείων ποινικής διαδικασίας, τα οποία είχαν καταστεί ήδη γνωστά στο κοινό Βλ. την από 22.5.1990 απόφαση (αριθμός προσφυγής 11034/84) στην υπόθεση Weber κατά Ελβετίας (σκ. 46) με την οποία θεωρήθηκε ότι παραβιάζει το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ η επιβολή ποινής σε βάρος δημοσιογράφου, ο οποίος εξέφρασε την άποψή του και αποκάλυψε στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με υπόθεση η οποία τον αφορούσε, την από 12.11.2007 απόφαση (αριθμός προσφυγής 1914/02) στην υπόθεση Dupuis και λοιποί κατά Γαλλίας (σκ. 44-46) με την οποία κρίθηκε ότι η δημοσίευση απόρρητων στοιχείων ποινικής προδικασίας και έρευνας σε βιβλίο, του οποίου η έκδοση έγινε σε χρόνο ικανό πριν από τη δίκη, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι οδηγεί σε παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας του κατηγορουμένου, την από 8/7/1999 απόφαση του ΕΔΔΑ (αριθμός προσφυγής 24122/94) στην υπόθεση Surek κατά Τουρκίας (no 2) (σκ. 40) καθώς και τις αποφάσεις Observer και Guardian κατά Ηνωμένου Βασιλείου (αριθμός προσφυγής 13585/88) (σκ. 66 επ.) και Sunday Times κατά Ηνωμένου Βασιλείου (no. 2) (αριθμός προσφυγής 13166/87) (σκ. 52 επ.)